

Zitos Paulauskaitės rankraščių archyvas. – Plungė, 2025.

Zofijos Lakštienės prisiminimai : [apie savo vyro Benedikto nužudymą, pokario metų žiaurumus ir savo tremtį pasakoja Zofija Lakštienė; [Rankraštis] / Pasakojo Zofija Lakštienė. – Rietavas, 1989.02.14 – 2 lap.; Mašinraštis; tekstas vienoje lapų pusėje. – [Skaitmeninis objektas]

- I. Lakštinis, Benediktas
- II. Lakštienė-Varpukevičienė, Zofija

- 1. Pokaris. Tremtys. Lageriai.
- 2. Lietuva. Rietavas. Liegų k.
- 3. Rusija. Sibiras. Mordovija. Novosibirskas.
- 4. Atsiminimai.

UDK: 908

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

Respublikiniam
"Trentinio" klubui

Lakštienės-Varpukevičienė
Zofijos, Jono gim. 1920 m. gyv.
Plungės raj. Rietavo pšt.
Pelaičių kaime

PAREIŠKIMAS

Mano vyras Lakštinas Benediktas, Antano, gim. 1912 m. Telšių apskrityje Rietavo valsčiuje Liegų kaime, 1947 m. birželio 12 d. buvo areštuotas. Kaltintas tuo, kad jo sesers vyras Montvydas Jonas buvo išėjęs į mišką. Atseit, kaip galįs nežinoti, kur esąs sesers vyras. Tardė Rietave, nešdavau valgyti, bet pažįstamas sribas sakydavo, kad be reikalo nešu, nes maisto vyrui vis tiek neduoda. Sribas buvo pavardė Grikštas, mano geras pažįstamas, gyveno Rietavo miestelyje. Jis ir dabar yra gyvas, gyvena Rietave, dirba panaktinių sargų viršininku. Mano vyras Rietave išbuvo apie 2 savaites, liepos pradžioje joneliko, pasakė, kad išvežė į Telšius, apėjau visus kalėjimus, pokiek laikopasakė, kad jo čia nesą, išvežę atgal į Rietavą. Rietave tardytojas (pavardės nežinau, rusas) pasakė, kad tavo vyrą prišėrėme, prišersime ir tave. O sribas Grikštas Česius išpėjo mane, kad kuo greičiau nerčiau namo, o bus blogai. Rietave areštuotas buvo kartu su mano vyru Žutautas Albinas, kilęs iš Plungėnų kaimo, geras mūsų pažįstamas. Jam pasisekė pabėgti iš Rietavo kalėjimo ir jis papasakojo, kad mano vyro nebėra gyvo. Sakė, kad matęs, kad mano vyras gulėjęs ant žemės, iš burnos bėgo kraujo putas, dar tardytojas bandė įpilti pieno, bet pieno mano vyras jau nebenurijo. Kaimynas Žutautas nutarė bėgti. Sribui prisnūdus, jam pasisekė. Po to jis slapstėsi, buvo patraukęs į mišką, po to suimtas, nuteistas. Atbuvęs bausmės laiką, negalėjo gyventi Lietuvoje, apsigyveno Latvijoje. Buvo suinti ir kiti jo giminės. Girdėjau, kad Žutautas Albinas yra miręs.

Tą vakarą, kai jis papasakėjo apie mano vyro nužudymą, jis patarė nueiti pas kleboną ir užpirkti mišias. Nuėjau pas Rietavo kunigą Vainorių ir pasakiau, kas atsitiko mano vyrui. Kunigas pasakė, kad jis jau viską žinaš. Tas kunigas Vainorius yra jau miręs.

Aš dabar labai norėčiau sužinėti, kur yra mano vyro palaikai. Gal kur nors užkasė kartu su kitais, būtų galima sutvarkyti kapą arba perkelti į miestelio kapines ir ten prižiūrėti.

Tuo metu saugumas, tardytojas ir kiti baudėjai buvo įsikūrę dabartinėje infekcinėje Rietavo ligoninėje. Ten buvo toks kamonas, į kurį istumdavo kalinamus ir kankinamus žmones. Pažįstamos moters vyras Bidva irgi buvo užmuštas Rietave. Bidvienė nuvažiavo į Vilnių ir pasakė: jei atėmėte sielą, tai nors kūną atiduokite. Bet jai liepė ieškoti palaikų su vietos milicija. Aš iš viso net nevažiavau į Vilnių ir nieko neklausinėjau. Ką ten būtų pagelbėję?! Rietave dėjosi žiaurūs

dalykai, gal yra kur nors išlikę archyvai ir būtų galima plačiau su-
žinoti. Jei ką sužinosite, praneškite aukščiau nurodytu adresu.

1948 m. buvau ištremta pati. Teisė Maskvos osoboje soveščanijė,
dokumentų teismo nuosprendžio nemačiau. Vaikai buvo palikę Lietuvoje)
8 metus išbuvau lageryje, po to gavau amžinąjį nutremimą. Bet trenty-
je išbuvau tik metus ir paleido. Buvau Mordovijos lageriuose. Trenty-
je buvau Novosibirsko srityje Michailovsko raj. Lespronhoze. Iš tre-
mties grįžau į Lietuvą ir apsigyvenau Liegų kaime.

1989 02 14

parašas